

קבץ

שיחות מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקו העדרים, להתחזק בעבודת הבורא בכל הרגה שיהיו נמצאים

אשר נשמעו מפי קדשו של כבוד קדשת
מרן מוהרא"ש שליט"א

בענין צער ויסורין

וגלה נפלאות מענין הצער ותיסורין העוקרים על האדם בכל יום ויום, וידבר מענין המתקת הדינים הנפלאה שיש למי שמקבל את ה'יסורים באהבה ומתחזק להיות בשמחה על אף מה שעובר עליו, שמתכפרים כל עונותיו.

יצא לאור ערב שבת קדש פרשת וישלח, תשע"ד
על ידי תלמידי מתיבתא 'חיבל הקדש' חסידי ברסלב
עיר הקדש ירושלים תובב"א

שיחה בענין הצער והיסורים העוברים על האדם

וגלה נפלאות מענין הצער והיסורין העוברים על האדם בכל יום ויום, וידבר
מענין המתקת הדינים הנפלאה שיש למי שמקבל את היסורים באהבה
ומתחזק להיות בשמחה על אף מה שעובר עליו, שמתכפרים כל עונותיו.

לנחם עצמו שבודאי על ידי זה מתכפרים לו עונותיו
מוהרא"ש נ"י אמר, שאף על פי שצער ויסורין קשים מאד לקבל, ה'
ישמור אותנו מהם, אף על פי כן, אם היה האדם יודע שבאלו הצער
והיסורין מתכפרים לו עונותיו, ומזכים אותו לחיי עולם הבא, היה
הרבה יותר קל לקבל אותם, וכמו שאמר הגר"א זי"ע, שאם היה
האדם יודע השכר שמשלמים על צער ועגמות נפש, היה שמח
עמם בעל כל הזמן, ולכן אף על פי שבודאי לא קל לקבל צער
ויסורין, ואנחנו תמיד מבקשים ומתפללים את הקדוש ברוך הוא
שיציל אותנו מצער ויסורין, אף על פי שעובר על אדם איזה צער

ויפורים, עליו לנחם עצמו שבודאי על ידי זה מתכפרים לו עוונותיו, ורק טובות יצמחו לו מכל מה שעובר עליו.

כל צער כל שהוא, אפילו הכי קטן, נחשב לצער ויפורין ואמר מוהר"א ש"נ"י, שיש לזכר את דברי חכמינו הקדושים, שכל צער כל שהוא, אפילו הכי קטן, נחשב לצער ויפורין, ועל ידו נטהר מעוונותיו, וכמו שאמרו (ערכין טו ע"ב), עד היכן תכלית יפורין? אפילו עשו לו בגד שאינו מתאים בדיוק למדתו, אפילו מזוג לו בוס צונג, במקום שהיו צריכים למזוג לו חמין, אפילו נתחפד חלוקו בשעת לבישה, אפילו הושיט ידו לפים להוציא שלש מטבעות, והוציא רק שתים, כל אלו נחשבים ליפורין, עין שם, והנה דברים אלו בודאי אינם צער גדול לגוף האדם, ואינם מזיקים לבריאותו חס ושלום, ואף על פי כן קבעו חכמינו הקדושים שהם נחשבים ליפורין, ועל כן ראוי לקבל אותם בשמחה, ולהודות אליו ותברך, שנתן לו יפורין קלים אלו כדי לכפר עוונותיו.

ארבע מילים: "עד היכן תכלית היפורין"

ואמר מוהר"א ש"נ"י, שהמסתכל בספר המדות (אות המתקת דין סימן ה') וראה, שרבנו ז"ל כלל כל מאמר חכמינו הקדושים הנ"ל בתוך ארבע מילים: "עד היכן תכלית היפורין", ולא פרט יותר, וכזה למד

אותנו שאין סוף ותכלית לזה, רק כל אי נעימות בלשהי שעוברת על האדם, נחשבת לו לצער ויסורין, ובזה מתכפרים עוונותיו, ועליו לשמוח מאוד שתקדוש ברוך הוא רחם עליו, וחלק היסורין לתוך דברים קטנים ופעוטים, שיהיו נוחים לקבל, ועליו להודות לה' שהציל אותו מיסורין יותר חמורים, כי לפעמים זה מכפר לו אפלו על עוונות החמורים ביותר, וכמו שאמרו חכמינו תקדושים (ירושלמי סוטה ו' ע"ב), בנהג שבעולם אדם נכשל בעברה שחיבין עליו מיתה בידי שמים, מת שורו, אבדו תרנגולתו, נשברה צליחתו, נכשל באצבעו, והחשבון מתמצה, עין שם, הרי כל מיני יסורים קטנים מצטרפים לחשבון גדול, ולכן עליו לשמוח מאוד, שלפי מעשיו תקדוש ברוך הוא מתנהג עמו ברחמים גדולים.

ראוי לאדם לשמוח בשרואה שעוברים עליו יסורים קטנים וכמו שמופירש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קסה) הפסוק (ויקרא יט): "ואהבת לרעה כמוך", רעה כמו רעה, שתאהב הרעות והיסורים הבאים עליך, כי תדע, "כמוך", כמו שאתה הוא, וכפי מעשיך, "אני ה'", בעל הרחמים, ועדין אני מתנהג עמו ברחמים, כי לפי מעשיך היה מגיע לך יותר ויותר, חם ושלום, ולכן ראוי לאדם לשמוח

בשרואה שעוברים עליו יפורים קטנים, ולקבלם באהבה, ועל ידי זה ימתקו הדינים מעליו לגמרי.

הקדוש ברוך הוא גוזר הצרות להתיבות קטנות בעולם הזה

וספר מותרא"ש נ"י, שפעם נפגש אחד מתלמידיו החשובים של החתם סופר זי"ע עם הרב הקדוש רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, ושמע אותו לפרש את הפסוק (תהלים קלו) לגזור ים סוף לגזרים פי לעולם הסדו, ים סוף כמו ים סוף, שתקדוש ברוך הוא גוזר וחותך הצרות והיפורין של יום סוף, הינו של חיי עולם הבא, לגזרים והתיבות קטנות בעולם הזה, פי לעולם הסדו, מרב הסדו וטובו יתברך, כדי שיוכל לסבל אותם בעולם הזה, ולא יצטרך לסבל ענשים קשים לעולם הבא, והנה התלמיד ההוא לא היה רגיל לשמוע מאמרים בדרך צחות באלה, פי אצל ה"חתם סופר" זי"ע היתה דרך אחרת בדרוש ובפרוש המקראות, וכשבא לפני רבו, וספר לו מה ששמע בדרך צחות מפי הרב הקדוש רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, שחק קצת, אבל החתם סופר זי"ע התלהב מאד, וענה ואמר, למה אתה שוחק? הנה ידעתי שיש מדרש שמפרש "ים סוף" כמו "יום סוף", ואף פעם לא ידעתי פרוש לזה, ועכשו הארת את עיני מדברי הרב הקדוש רבי מאיר זי"ע, ובדאי נכון הוא, שפך

תקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בְּחֶסֶד, שְׁחוּתָךְ חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל
 יִסּוּרֵינִי לְחֲתִיכוֹת קַטְנוֹת, בְּדֵי שְׁנוּכַל לְסוּבְּלָם, וְדָבָר גְּדוֹל דְּבַר הַצַּדִּיק,
 וְדַבְּרִי פִי חָכָם הֵן.

”רֵאָה עֲנִי וְעֲמְלֵי וְשֵׂא לְכָל חַטָּאתֵי” – מִסְּגָל לְסַלֵּק צַעַר הַיִּסּוּרִין
 וְאָמַר מוֹהֲרָא”ש נ”י, שְׁמֻקְבֵּל מִפִּי צַדִּיקִים, שְׁאֲמִירַת פְּסוּק (תְּהִלִּים כה,
 יח): ”רֵאָה עֲנִי וְעֲמְלֵי וְשֵׂא לְכָל חַטָּאתֵי”, מִסְּגָל מְאֹד לְסַלֵּק מֵעֲלִיו
 צַעַר הַיִּסּוּרִין, כִּי עִמָּךְ פְּשׁוּמוֹ שֶׁל מִקְרָא הוּא: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! רֵאָה
 עֲנִי וְעֲמְלֵי, הֵינּוּ רַבּוּי צְרוּתֵי וַיִּסּוּרֵי, וְעַל יְדִיהֶם שָׂא וּמְחַל לְכָל
 חַטָּאתֵי, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש”י, כִּי הַצְּרוּת וְהַיִּסּוּרִין הֵם מְזַבְּחַ כַּפָּרָה
 מִמָּשׁ, וְעַל יְדִיהֶם נִמְחָלִים כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

מַעֲשֵׂה נִרְאָה מִימֵי הַמִּתְהַר”ל מִפְּרָאג ו”ל

וְסִפְר מוֹהֲרָא”ש נ”י שְׁבִימֵי הַמִּתְהַר”ל מִפְּרָאג ו”ל, הָיָה יְהוּדֵי אֶחָד
 שֶׁהִלָּךְ אֶל הָרַב שְׁבַעֲעִירוֹ, וְקָבַל לְפָנָיו עַל עֵצֶם יִסּוּרָיו וְצְרוּתָיו שֵׁישׁ לוֹ
 מִכָּל הַצְּדָדִים, הֵן מִצַּד אֲשֶׁתּוֹ, וְהֵן מִצַּד בְּנָיו, וְהֵן מִצַּד פְּרָנְסָתּוֹ, וְאֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ לְסַבֵּל יוֹתֵר. וְאָמַר לוֹ הָרַב, אֲנִי אֵינְנִי יָכוֹל לְעֹזוֹר לָךְ, אֲבָל
 תִּפְסַע לְעִיר פְּרָאג, לְבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל הַמִּתְהַר”ל, וְאַצְלוּ בְּוֵדָאֵי תוֹשַׁע,
 וְנִסְעוּ לְעִיר פְּרָאג, וְהִגִּיעַ לְבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל הַמִּתְהַר”ל, וּבְדִיוֹק הָיָה
 בְּאַמְצַע הַגְּדַת שְׁעוֹר לְתַלְמִידָיו, וְעַל כֵּן יָשַׁב מִבְּחוּץ לְבֵית הַמְדַרְשׁ,

עד שיגמור המתהל"ל את השעור ויוכל לדבר עמו, ובתוך ישיבתו שם נרדם, וראה בחלום שנוסעת עגלה מלאה שקים, ובקש מהעגלון אם אפשר לנסע עמו? ואמר לו, כן, ועלה על העגלה, ושאל את העגלון, מה כל אלו השקים שאתה מסיע? אמר לו העגלון, השקים האלו הם העוונות שלך! וכעם האיש מאוד על העגלון, והתחיל לצעק עליו, איך אתה אומר דבר כזה! וצעק כל כך על העגלון, עד שזרק אותו מעל העגלה, וכן קרה פעם שנית, שעברה עוד עגלה מלאה שקים, ועלה עליו, ושאל העגלון מה הם השקים האלו? וגם הוא אמר שהם העוונות שלו! וכעם עליו מאוד עד שזרק אותו גם כן מעל העגלה, וכך קרה פעם שלישית, עד שלבסוף הגיעה עגלה קטנה, הנמשכת על ידי סוס צנום ודק מאוד, ושק קטן מנח בה, ושאל את העגלון אם יכול לנסע אתה? ואמר לו, כן, ושאל אותו, ומה יש בתוך השק הקטן הזה? ואמר לו העגלון, הן המצוות שלך... והתחיל לצעק גם עליו בכעס גדול, מה זה? רק אלו הן המצוות שלי ולא יותר! לא יתכן... והנה פתאום נתעורר משנתו, והמתהל"ל עומד על ידו, וענה ואמר לו המתהל"ל, ואם היית יודע שכל הצרות והיפורין שאתה סובל יכריעו הפך של המאזנים למוכח, ויכבידו על כל השקים של העברות שלך, האם לא היית מקבלם בשמחה?... ותבך ומיד נכנסו בלבו דברי המתהל"ל, שכונן ברוח קדשו למה הגיע

אליו, ותבין היטב למה עובר עליו כל כף הרבה צרות ויסורים, ותזרז
תבינתה באיש אחר לגמרי, וקבל כל הבא עליו באהבה רבה.

למצא התרחבות שהקדוש ברוך הוא מרחיב לאדם בתוך צרותיו
ואמר מוהרא"ש נ"י, שיש רמז לקבלת יסורין בשמחה בפסוק, ראה
עניי ועמלי ושא לכל חפאתי, הנזכרת למעלה, כי ושא ראשי
תבות (דברים טו, טו): ויהיית אף שמחה, ועל ידי שמחה – יסוריו הם
לו למזבח בפרה ממש.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שזה נכלל בתוך דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק
א' סימן קע) על הפסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי" – שצריכים
למצא התרחבות שהקדוש ברוך הוא מרחיב לאדם בתוך צרותיו,
כי חלק התרחבות בתוך הצרות, הם פפרת עוונות שיש לאדם על
ידי הצרות שלו, ועל ידי שמזכיר עצמו מזה, ומודה ומחלל אליו
יתברך שמנקה אותו מעונותיו, על ידי זה יבא לידי שמחה גדולה,
ויזכה לכפרת עוונות באמת.

